

ROM. STIRIGOAIE. CONSIDERAȚII SEMANTICE ȘI ETIMOLOGICE

CĂTĂLINA VĂTĂȘESCU

Dicționarul limbii române trece etimologie necunoscută în dreptul numelui de plantă *stirigoaie* (*Veratrum album* sau *Veratrum nigrum*) și înregistrează variantele *strigoaie*, *stregoaie*, *strigoaică*, *stirigoaică*, *stergoaie*, *steregoaie*, *sterigoaie*, *șteregoaie*, *știrigoaie* și *stirigie*, *ștérghie*; forma de masculin *stirigo* apare la Tiktin DRG¹ și Scriban², iar în DLR găsim *strigo* cu sensul „spânz”, *Heleborus niger*³. În prima listă de nume românești de plante redactată la sfârșitul secolului al XVIII-lea, găsim pentru *Veratrum album*, dar și pentru *Helleborus albus*, denumirile *szteregoje*, *sztzigóe*⁴.

Se poate recunoaște în partea finală sufixul *-oaie*, cu varianta *-oaică* (lărgită cu sufixul *-că*). Trebuie precizat că în domeniul numelor de plante sufixul nu pare a fi productiv. Claudia Tudose⁵ nu menționează pentru acest sufix funcția de formare a denumirilor botanice și nici nu discută numele *stirigoaie*. George Pascu⁶ dă cu această funcție a sufixului *-oaie* un singur exemplu de nume de plantă, și anume *orzoaie*, *orzoaică* (< *orz*)⁷. Pe baza materialului din dicționarul etnobotanic al lui Al. Borza, Sanda Golopenția⁸ include în lexicul plantelor de leac specific descântecelor denumirea *trânjoaică* (*Ranunculus illyricus*), nume derivat de la denumirea bolii (*trând*, pl. *trânji*) pe care o vindecă⁹.

¹ Tiktin DRG, s. v. *steregoaie*; Tiktin reține o strigătură în care forma de masculin se află în rimă: *Frunză verde stirigoiu, să ne ntoarcem înapoi*. Numele de genul masculin al plantei este folosit și pe valea Crișului Negru, vezi Teaha, *Crișul Negru*, p. 267.

² Scriban, s.v. *strigoaie*, *stirigoaie*.

³ DLR, s. v. *strigo*, *-oaie*.

⁴ Coteanu, *Prima listă*, p. 5, 32. Lista a fost redactată de un preot calvin de lângă Brașov și publicată la 1783.

⁵ Tudose, *Derivarea*.

⁶ Pascu, *Sufixe*, p. 116.

⁷ Vezi și DLR, s. v.

⁸ Golopenția, *Limba*, p. 141.

⁹ Pentru etimologie, vezi DLR, s. v., dar și Pascu, *Sufixe*, p. 119, care nu reia însă cuvântul atunci când exemplifică funcția de formant al numelor de plante a sufixului *-oaie*, *-oaică*.

Cuvântul *stirigoaie*¹⁰ rămâne fără etimologie în majoritatea dicționarelor limbii române : Tiktin DRG¹¹, Scriban¹², Căndrea–Adamescu, DLR, MDA, DU.

Alexandru Ciorănescu oferă o sugestie etimologică, prin așezarea cuvântului între derivatele de la *strigă* „cucuvea ; fluture ; vrăjitoare, duh rău”¹³. El deosebește *strigoaie* „sufletul unei femei moarte care se transformă în fantomă”, varianta mai veche a lui *strigoaică*, de *strigoaie*, numele plantei *Veratrum album*, cu variantele *stirigoaie*, *știrigoaie*, *steregoaie*, dar le tratează pe ambele sub *strigă*, luând, după cum se vede, *strigoaie* ca variantă de bază. Iorgu Iordan¹⁴, în schimb, discutând toponimele *Strigoaia*, *Strigoanea*, pe care le explică drept derivate cu sufixul feminin *-oaie* de la *strigă* „vrăjitoare”, ține să facă precizarea (asupra căreia insistă) că numele botanic *strigoaie* (*Veratrum album*, *Veratrum nigrum*), variantă a lui *stregoaie* (*steregoaie*, *stirigoaie*), nu are legătură cu termenul numind spiritul malefic¹⁵.

Trebuie să facem precizarea că lat. *striga* s. f. (variantă populară¹⁶ a cuvântului *strix*, *strigis* s. f.) „strigă, vrăjitoare, buhă, vampir” s-a conservat atât în română cât și în albaneză în domeniul vocabularului magic, cuvântul denumind în amândouă limbile și aceeași insectă („fluturele cap de mort”)¹⁷. Derivatele de la alb. *shtrigë* s. f., destul de numeroase, pornesc, din câte ne putem da seama, de la sensul „vrăjitoare”¹⁸ : *shtrig* s. m. „bătrân rău”, *shtrigă* s. m. „vrăjitor; strigo”¹⁹, *shtrignî* s. f. „vrăjitorie” (acțiunea, rezultatul)²⁰, *shtrigû* s. m. „cel care deoache”²¹.

¹⁰ Este forma sub care DLR ordonează toate celelalte variante și toate sensurile pe care le are cuvântul. Alegerea acestei variante ca formă de bază se datorește probabil frecvenței.

¹¹ Tiktin DRG, s. v. *steregoaie*.

¹² Scriban, s.v. *strigoaie*, *stirigoaie*.

¹³ Ciorănescu, s. v. *strigă*.

¹⁴ Iordan, *Top.*, p. 402, nota 2.

¹⁵ Numele *Șteregoaie* al unor poale de munte în Gorj se explică însă, normal, din numele plantei *șteregoaie* „buruiană bună la râie și la păduchi” (DTRO, 6, p. 176).

¹⁶ *Striga*, termen latin popular, Ernout, Meillet, p. 651, s. v.

¹⁷ Cuvântul din latină (cu variantele *strīga* și *strīga* „Hexe”, REW³, 8303) s-a transmis dialectal în italiană, sardă, retoromană, franceza veche, portugheză (ILR, II, 1969, p. 171; Mihăescu, *La langue latine*, p. 217). Pentru albaneză, etimologia a fost stabilită de Miklosich, *Rom. Elem.*, p. 64; vezi și Orel, AED, p. 442, cu bibliografie. Pentru a explica conservarea consoanei *g* între vocale, fapt care pune sub semnul întrebării vechimea împrumutului din latină, Meyer, EWA, p. 418 avansa pentru albaneză ipoteza unui intermediar slav, rezolvare care nu a fost reținută de autorii care s-au ocupat de elementul slav din albaneză, vezi Svane, *Sl. Lehnw.* Pentru sensurile cuvintelor din română și albaneză, vezi și Vătășescu, *Vocabularul*.

¹⁸ Sensul lui *shtrigë*, în FS 1954 este „bătrână rea, care mănâncă oameni și este ajutată de diavol”. De notat, totuși, că în ceea ce privește româna, după părerea lui Bălțeanu, *Terminologia*, p. 25, 29, 89, 110, în textele din secolul al XVI-lea, sensul pare să fi fost cel de „ființă mitofolclorică”, iar sensul de actant magic pe care îl au derivatele de la *strigă* a apărut mai târziu, avându-și originea în domeniul ființelor mitofolclorice; pentru sensul de bază de „ființă supranaturală” al lui *strigă*, vezi și DLR, s. v.

¹⁹ Sufixul *-an*, în rostirea ghegă *-â*, cu care este format acest substantiv, are funcția de a deriva nume masculine de la feminine și are, de asemenea, sens augmentativ, Xhuvani – Çabej, *Prapashtesat*, nr. 14 ; pentru sensul augmentativ al termenului masculin, vezi it. *stregone* „Hexenmeister” (REW³, 8303), formă cu care este, de altfel, echivalat alb. *shtrigă* în Bashkimi, p. 440. *Shtrigă* este bază pentru femininul *shtriganë*, Mann, *Alb. Hist. Dict.*, p. 502.

²⁰ Sensul termenului derivat albanez este identic cu cel al cuvântului românesc moștenit *strigare*, pentru care vezi mai jos.

²¹ Pentru toate formele și sensurile lor, vezi FS 1954.

Laurian–Massim glosează *strigă* cu sensul „vrăjitoare, spirit malefic”, dar menționează faptul că termenul numește și specii de plante. Astfel, *strigă*, pe de o parte, ca nume al plantei *Veratrum album*, devine sinonim cu *stirigoaie*, iar pe de alta se referă la *Lycopodium*²². Pentru planta a cărei denumire științifică este *Lycopodium*, albaneza oferă o primă paralelă cu româna în câmpul numelor de plante care sunt legate, sau pot fi legate de urmașii lat. *striga* : *bar shtrige*²³ (= iarba strigei, iarba vrăjitoarei).

Paralela cu româna care ne-a atras în chip special atenția este derivatul albanez *shtërgonjë*, denumire pentru *Veratrum album*. Chiar dacă nu este frecventă, această denumire este prezentă în mai multe surse, dar lipsește din dicționarele explicative ale limbii albaneze²⁴; încă mai rar, apare varianta *shtërngonjë*²⁵. Formele albaneze se apropie de cele din română mai ales prin secvența finală, unde poate fi recunoscut sufixul *-onjë*, care are aceeași origine cu rom. *-oaie* (mai vechi, *-oaie*)²⁶. Sufixul *-onjë* (cu varianta *-ojë*) are, printre alte funcții, pe aceea de a deriva nume de plante de la baze, la rândul lor, nume de plante: *baronjë* „varga ciobanului, scai voinicesc” (*Dipsacus Sylvester*) < *bar* „iarbă”; *bilonjë* „lăstar” < *bile* „iarbă, buruiantă”. Uneori, derivatul nu se deosebește ca sens de cuvântul de bază, este sinonim cu acesta: *biskonjë* „mlădiță” < *bisk*, id.²⁷. În cazul termenului *shtërgonjë* este greu de identificat baza de la care s-a format. Trebuie să observăm că, deși nu este inclus în dicționarele explicative ale limbii albaneze, așa cum am mai menționat, termenul apare într-un glosar de cuvinte dialectale din Kosova, dar nu ca termen local, ci în explicarea termenului regional pentru *Veratrum album*, *barkryp* s. m. (= iarbă sărată). Cuvântul care ne interesează apare în definiția cuvântului regional alături de un sinonim mult mai frecvent, *shtarë*, sinonim reținut de dicționarele explicative albaneze. Faptul că poate avea rolul de a explica un termen regional ne îndreptățește să atribuim denumirii *shtërgonjë* o anume frecvență de folosire.

Pentru a încerca o explicare a formării derivatului *shtërgonjë*, ținem seama de maniera în care sufixul *-onjë* este adăugat unor teme nominale sinonime sau

²² Pentru care, Butură, *Enciclopedie*, p. 266, dă: *Lycopodium clavatum* = brădișor și *Lycopodium selago* = cornișor.

²³ Sejdiu, *Fjalorth*, p. 144, s. v. *Lycopodium*.

²⁴ FS 1954 și FS 1980 nu îl înregistrează. Îl găsim la Drini și colab., p. 35, s. v. *barkryp* și la Sejdiu, *Fjalorth*, p. 247, care trimite la o lucrare despre flora medicală albaneză, care nu ne-a fost, din păcate accesibilă, și anume G. Papadhopulli, *Bimët mjekësore të Shqipërisë*, Tiranë, 1976.

²⁵ Drini și colab., p. 35, s. v. *barkryp*. Consoana *n* apare fie prin epenteză, fie ca urmare a influenței verbului *shtrëngoj* „a strânge”, influență explicabilă, poate, datorită vreunui efect astringent.

²⁶ Pentru originea dificil de stabilit și pentru valorile sufixului în albaneză, în comparație cu româna, vezi Vătășescu, *Sufixul*, cu bibliografie. Româna și albaneza au conservat din latină, foarte probabil, sufixul *-onea*. Urmașii acestui sufix au în ambele limbi funcții multiple, în parte asemănătoare. În română, funcția moțională este mai frecventă decât în albaneză: rom. *lupoai*, alb. *ulkonjë* (sufixul este adăugat elementului autohton *ulk* „lup”).

²⁷ Vătășescu, *Sufixul*, p. 279.

aparținând aceluiași câmp semantic cu derivatul și de modul în care acest sufix formează noi denumiri derivate pentru aceleași obiecte, numite anterior de cuvântul de bază. Nu este exclus ca termenul de bază pentru *shtërgonjë* să fie *shtarë*, denumirea cea mai răspândită pentru planta în chestiune²⁸. Secvența inițială *shtër-*, din *shtërgonjë*, este explicabilă fie prin baza *shtarë*, cu trecerea *a > ë* prin deplasarea accentului de pe radical²⁹, fie ca rezultat al metatezei în silaba inițială, în cazul în care termenul de bază a fost *shtrigë*, fapt care este cu atât mai probabil cu cât consoana *g* în *shtërgonjë* se explică cel mai bine prin păstrarea ei din termenul de bază fie, cel puțin, prin introducerea ei sub influența termenului *shtrigë*.

Rom. *strigă* și alb. *shtrigë* cu sensul „vrăjitoare” au familii cu un număr destul de mare de termeni. În română face parte din această familie și substantivul *strigare* „farmec, vrajă”, sens pe care DLR³⁰ îl consideră apărut din sensul învechit și regional de „ocară” și îl exemplifică cu expresia *să nu fie de strigare* „să nu fie de deochi”; explicația este susținută și de Emanuela Timotin³¹. Poate, însă, nu ar trebui ignorată explicația dată de W. Meyer Lübke pentru it. *stregare*, și anume că ar fi moștenit din lat. *strigare* „behexen”, ceea ce ar putea fi un argument cu privire la moștenirea și în română a sensului³².

Încercarea de a analiza denumirea botanică românească *stirigoaie* și de a determina termenul de bază de la care este derivat ar trebui să nu negligeze existența variantei *strigoaie*, omonimă cu *strigoaie* „vampir; vrăjitoare”, ca și utilizarea cuvântului *strigă* „vrăjitoare” și cu sensul botanic pentru a desemna tocmai planta *Veratrum album*³³. Nu este lipsit de interes faptul că variante în care grupul *str-* este spart de vocalele *-e-* sau *-i-* există și în cazul numelui agentului malefic³⁴: *steregoi*, *steregoaie*, *sterigo*, *sterigoaie*, *stirigo*, *știrigo*³⁵. De asemenea, deși folosită regional și rar, forma lărgită cu sufixul *-că* a numelui de plantă, *stirigoaică* (*Veratrum nigrum*)³⁶, ar putea fi interpretată de asemenea ca o influență a numelui agentului răufăcător. Poate fi menționat și faptul că fluctuația *s / ș* în

²⁸ Sejdiu, *Fjalorth*, p. 247.

²⁹ *Shtarë* are o etimologie nesigură. După St. E. Mann, citat de Orel, AED, s.v., este autohton și trebuie legat în plan indoeuropean de termenul avestic *stavro* „puternic” și de cuvântul sanscrit *sthavara*. După Vl. Orel, *loc. cit.*, cuvântul albanez trebuie apropiat de gr. *stereós* „greu, puternic” și lit. *steri* „a se întări”. Demiraj AE, însă, nu îl include între cuvintele autohtone din dicționarul său.

³⁰ DLR s. v. *strigare*, sensul 5 „strigăt; ocără”.

³¹ Timotin, *Descântecetele*, p. 172, 386. Pentru texte care atestă sensul „vraja” al termenul *strigare*, pe lângă textele editate de Emanuela Timotin, *Descântecetele* (Glosarul), vezi și Densusianu, *Limba descântecelor*, p. 236, 278, 292, 341, Rosetti, *Limba descântecelor*, Golopenția, *Limba*, p. 98.

³² REW³, nr. 8310.

³³ Vezi mai sus exemplele date de Laurian - Massim și de Teofil Teaha.

³⁴ Exemple la Rosetti, *Limba descântecelor*, p. 118: *steregoi* „ștrigo”, *steregină* și *stirigină* „strigoaică”.

³⁵ DLR, s. v. *strigo*, *-oaie*, cu indicarea punctelor pe hărțile *Atlasului lingvistic*, unde apare fiecare variantă.

³⁶ DLR, s. v.

poziție inițială înaintea consoanei (în cazul de față *t*), analizată de A. Avram³⁷ pentru aproximativ 250 de termeni vechi, pentru care este o caracteristică, ar fi o dovadă că numele plantei are vechime și poate fi inclus în acest grup de termeni.

Considerarea termenului botanic românesc ca făcând parte din familia cuvântului *strigă* poate fi sprijinită, așa cum am arătat deja, și de existența derivatului albanez cu structură finală identică pentru a denumi aceeași plantă. Ar fi necesar, însă, să se poată demonstra legătura pe care numele agentului magic sau malefic din română și din albaneză o are în chip special cu numele plantei. Ar trebui să se poată da o explicație privitoare la raportul care pare a se fi stabilit între numele vrăjitoarei și numele plantei. *Stirigoaia* este o plantă otrăvitoare³⁸, dar cu unele virtuți curative³⁹. N. Leon enumeră printre calitățile ei faptul că, fiartă, poate fi utilizată împotriva nălucirilor⁴⁰, iar unul din sensurile termenului *strigă* este acela de „stafie, nălucă”. Procesul de transferare a numelor din domeniul agenților magici, al acțiunilor magice și al ființelor mitologice în cel al bolilor și remediilor – formându-se, astfel, serii paralele de denumiri – este studiat din diferite unghiuri de Valeriu Bălțeanu⁴¹. În cazul de față credem că poate fi adusă în discuție echivalarea pe care o dau termenului *strigă* „vrăjitoare” cărturarii din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea. Utilizarea lat. *venefica* drept corespondent al rom. *strigă* o găsim, de exemplu, la Dimitrie Cantemir⁴², I. Bobb⁴³, Laurian și Massim⁴⁴. *Venefica* „vrăjitoare” este forma de feminin, utilizată ca nume, a adjectivului *veneficus* „otrăvitor, veninos”; masculinul *veneficus*, devenit nume, are sensul „otrăvitor; făcător de vrăji”⁴⁵. Familia lat. *venefica* este bogată⁴⁶ în domeniul magic și are la bază termenul *venenum* „venin”. Echivalarea între rom. *strigă* și lat. *venefica* indică importanța punerii în acțiune a veninului, care, așa cum am arătat, este și un element de cea mai mare importanță în caracterizarea plantei numite *stirigoaie*. Într-un text ilustrativ din DLR: *Dacă a mâncat vreo găină grăunțe cu strigoaie... se scot grăunțele cele înveninate*⁴⁷.

În albaneză, de asemenea, ceea ce pare a fi impresionat în chip special la planta al cărei nume îl examinăm este gustul ei exagerat de amar sau de sărat.

³⁷ A. Avram, în LR, 2003, p. 389, 390.

³⁸ Simionescu, *Flora*, p. 92. Butură, *Enciclopedie*, s. v. *steregoaie*, subliniază caracterul ei dăunător pentru pășuni și arată că este în primul rând un insecticid eficient. Aceleași efecte și utilizări sunt indicate și de lucrările care se ocupă de flora Albaniei.

³⁹ Scriban, s. v. *strigoaie*², menționează că este vorba de o plantă veninoasă, întrebuințată ca purgativ și antispasmodic, sau contra râiei.

⁴⁰ Leon, *Istoria*, p. 68.

⁴¹ Bălțeanu, *Terminologia*, nu se referă și la termenii pe care îi discutăm aici.

⁴² *Striga idem, quod apud Romanos, etiam hodie inter Moldavos denotat „venefica”*, Cantemir, *Descrierea*, p. 332.

⁴³ Bobb, *Dicționarul*, s. v. *strigoae, strigă, strigoiu*.

⁴⁴ Laurian – Massim, s. v. *strigoniu*.

⁴⁵ Guțu, *Dicționar*, s. v. *veneficus*.

⁴⁶ Guțu, *loc. cit.*

⁴⁷ Un text de A. Gorovei, în DLR, s. v. *stirigoaie*.

Termenul mai frecvent, *shtarë*, intră în expresii în care echivalează cu rom. *fiere*, *venin* : *gjella qenka shtarë* „mâncarea a fost amară, a fost fiere, venin” ; adjectivul derivat *i shtarët* însemnează exclusiv „amar”, *shtaroj*, vb. are sensurile „a face amar” și „a da stirigoaie, a otrăvi, a da otravă”⁴⁸. De reamintit că planta poartă în ghega de nord-est numele *barkryp*, un compus cu *kryp* „sare”⁴⁹.

În concluzie, fără a putea propune o etimologie clară pentru termenul adus în discuție, am încercat să prezentăm o serie de fapte care întăresc soluția dată de Al. Ciorănescu, după care *stirigoaie* (*Veratrum album*), cu multele sale variante, poate fi inclusă în familia termenului *strigă* „vrăjitoare”. Prezentarea făcută de noi dovedește, credem, relațiile, privitoare la formă și la sensuri, dintre numele agentului magic și numele plantei, relațiile care există între lexicul câmpului magic, de cele mai multe ori malefic, și cel al câmpului botanic. Aceste relații se pot constata chiar în cazul termenului de bază *strigă*, care are ambele sensuri. În albaneză, situația pare a se prezenta în chip asemănător ca în română, dat fiind faptul că, cu mare probabilitate, una din variantele de nume al plantei *Veratrum album* poate fi analizată în același mod, prin decuparea aceluiași sufix și prin surprinderea acelorași raporturi semantice.

ABREVIERI

Bashkimi	= <i>Fjaluer i rii i shqipes, përbâam preje shoqniët t' Bashkimit, Shkodër, 1908</i> , reeditat, Priština, 1978.
Bălțeanu, <i>Terminologia</i>	= Valeriu Bălțeanu, <i>Terminologia magică populară românească</i> , București, 2000.
Bobb, <i>Dicționar</i>	= Ioann Bobb, <i>Dicționarul rumânesc, lateinesc și unguresc</i> , vol. I, II, Cluj, 1822, 1823.
Butură, <i>Enciclopedie</i>	= Valer Butură, <i>Enciclopedie de etnobotanică românească</i> , București, 1979
Candrea-Adamescu	= I.-A. Candrea și Gh. Adamescu, <i>Dicționarul enciclopedic ilustrat</i> , București, 1931.
Cantemir, <i>Descrierea</i>	= Dimitrie Cantemir, <i>Descrierea stării de odinioară și de astăzi a Moldovei</i> , I, studiu introductiv, traducere din limba latină, note și indice de Dan Slușanschi, Institutul Cultural Român, București, 2007.
Ciorănescu	= Al. Ciorănescu, <i>Dicționarul etimologic al limbii române</i> , traducerea din limba spaniolă și îngrijirea ediției Teodora Șandru Mehedinți și Magdalena Popescu Marin, București, 2001.
Coteanu, <i>Prima listă</i>	= I. Coteanu, <i>Prima listă a numelor românești de plante</i> , București, 1942.
Demiraj AE	= Bardhyl Demiraj, <i>Albanische Etymologien (Untersuchungen zum albanishcen Erbwortschatz)</i> , Amsterdam – Atlanta, GA, 1997.

⁴⁸ Pentru sensurile termenului *shtarë* și ale cuvintelor derivate vezi FS 1954.

⁴⁹ Drini și colab., p. 35.

- Densusianu, *Limba descântecelor* = Ov. Densusianu, *Limba descântecelor*, I–III, în *Opere*, I. *Lingvistică. Scrieri lingvistice*, ediție îngrijită de B. Cazacu, V. Rusu și I. Șerb, cu o prefață de B. Cazacu, București, 1968, p. 214–345.
- DLR = *Dicționarul limbii române* (DLR), serie nouă, București, 1965 și urm.
- Drini și colab. = S. Drini, I. Goçi, M. Halimi, S. Gashi, *Fjalor fjalësh e shprehjesh popullore*, Prishtinë, 1982.
- DTRO = *Dicționarul toponimic al României, Oltenia*, coordonare și introducere Gh. Bolocan, Craiova, 1993 și urm.
- Ernout, Meillet = A. Ernout, A. Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, ed. a IV-a, Paris, 1959.
- FS 1954 = *Fjalor i gjuhës shqipe*, Tiranë, 1954.
- FS 1980 = *Fjalor i gjuhës së sotme shqipe*, Tirana, 1980.
- Golopenția, *Limba* = Sanda Golopenția, *Limba descântecelor românești*, București, 2007.
- ILR = Academia Română, *Istoria limbii române*, II, București, 1969.
- Guțu, *Dicționar* = G. Guțu, *Dicționar latin-român*, București, 1983.
- Laurian – Massim = A.T. Laurian și I.C. Massim, *Dicționarul limbei române*, I–II, 1871–1876; III. *Glosariu care cuprinde vorbele din limba română străine prin originea sau forma lor, cum și cele de origine înduioasă*, București, 1871.
- Leon, *Istoria* = Dr. N. Leon, *Istoria naturală medicală a poporului român*, București 1902.
- Mann, *Alb. Hist. Dict.* = S. E. Mann, *An Historical Albanian – English Dictionary*, Londra–New York–Toronto, 1948.
- Meyer, EWA = G. Meyer, *Etymologischcs Wörterbuch der albanesischen Sprache*, Strasbourg, 1891.
- Mihăescu, *La langue latine* = H. Mihăescu, *La langue latine dans le sud-est de l'Europe*, București, 1978.
- Miklosich, *Rom. Elem.* = Fr. Miklosich, *Die romanische Elemente im Albanischen*, în Fr. Miklosich, *Albanische Forschungen*, II, Viena, 1871.
- Orel, AED = Vl. Orel, *Albanian Etymological Dictionary*, Leiden, Boston, Köln, 1998.
- Pascu, *Sufixe* = G. Pascu, *Sufixe românești*, București, 1916.
- Rosetti, *Limba descântecelor* = Al. Rosetti, *Limba descântecelor românești*, București, 1975.
- Scriban = Aug. Scriban, *Dicționarul limbii românești*, Iași, 1939.
- Sejdiu, *Fjalorth* = Shefki Sejdiu, *Fjalorth etnobotanik i shqipes*, Prishtinë, 1984.
- Simionescu, *Flora* = I. Simionescu, *Flora României*, ed. a II-a, București, 1947.
- Svane, *Sl. Lehnw.* = G. Svane, *Slavische Lehnwörter im Albanischen*, Aarhus University Press. [1992].
- Teaha, *Crișul Negru* = Teofil Teaha, *Graiul din Valea Crișului Negru*, 1961.
- Tiktin DRG = H. Tiktin, *Dicționar român – german*, București, 1903–1925.
- Timotin, *Descântecele* = Emanuela Timotin, *Descântecele manuscrise românești (secolele al XVII-lea – al XIX-lea)*, ediție critică, studii lingvistice și filologice, București, 2010.
- Tudose, *Derivarea* = Claudia Tudose, *Derivarea cu sufixe în româna populară*, București, 1978.
- Vătășescu, *Vocabularul* = Cătălina Vătășescu, *Vocabularul de origine latină din limba albaneză în comparație cu româna*, București, 1997.
- Vătășescu, *Sufixul* = Cătălina Vătășescu, *Sufixul albanez -onjë, -oj și corespondentul românesc -oa(ñ)e, -o(ñ)i. Observații semantice*, în *Studii de*

limba română. Omagiu profesorului Grigore Brâncuş, editori: Gh. Chivu, Oana Uţă Bărbulescu, Bucureşti, 2010, p. 277–290.
Xhuvani – Çabej, *Prapashtesat* = Al. Xhuvani, E. Çabej, *Prapashtesat e gjuhës shqipe*, Tirana, 1962, reeditat în Al. Xhuvani, *Vepra*, Tirana, 1980, p. 421 şi urm.

**THE ROM. *STIRIGOAIE*.
SEMANTIC AND ETYMOLOGICAL CONSIDERATIONS**

ABSTRACT

The article discusses the semantic and structure concordances between Romanian and Albanian regarding the name of the plant *Veratrum album*: Rom. *stirigoaie* (with numerous variants), Alb. *shtërgonjë*. In both languages, the terms can be included within the family of the descendents Lat. *striga* „witch” (Rom. *strigă*, Alb. *shtrigë*); for the Romanian term, the hypothesis appears in Ciorănescu’s etymological dictionary, and the comparison with the Albanian offers new possible arguments. Presenting the facts in a comparative manner proves the existence of the relations, regarding the form and the meanings, between the name of the magical agent and the name of the plant, as well as the relations between the lexic of the magical field, most of the time a malefic one, and that of the botanical field. These relations can be even noticed in the case of the base term *strigă*, a term that has both meanings in both languages.

Institutul de Studii
Sud-Est Europene, Bucureşti